

Johan Mortensen
á Tjóðveldislistanum

Hvat skal Havnin liva av?

varpinum, so at skriva av er eingin trupulleiki.

Tað er, at fegnast yvir, at føroyingar nú byrja at síggja tað virði sum vit hava sæð alla tíðina, og hvat virðið uppsjóvarfiskurin kann hava fyri Føroya land. Hetta vil hjálpa øllum ómetaliga nógv til komandi samráðingar.

Um politikararnir høvdu loyvt okkum í gongd beinanvegin, sum umsókn okkara var innlatin, so hevði veiðivirði seinastu árin verði økt fleiri hundrað milliónir umframt, at argumentini fyri at makrelurin við Føroyar hevur eitt høgt virði.

Spell er bert, at vit, ið vóru við til, at koma við grundgevingum fyri at fáa meira makrel og sum komu við mátanum at fáa meira virðir fyri henda sama, skulu fyri einhvønn prís haldast burtur. Tí tað er ikki ein spurningur um at geva kvotu ella ikki, nei tað sum er umráðandi er at teir útvaldu skulu hava alt og aðrir einki.

Hetta er ein politisk avgerð, ið ikki er stimbrandi til at gera nakað sum helst, hvørki fyri ein sjálvan ella Føroya land. Boðskapurin er heldur tvørturímóti.

Um politikararnir vilja gera Føroyar til eitt land, sum fólk flyta til og hvar íverksetan og áræði skulu verða í hásæti so kann sigast at móttøkan og viðgerðin, ið verkætlan okkara hevur fingið, er als ikki í tráð við hetta endamál.

Eins og nevnt fyrr í greinini eru 3 av 4 málsetningum av verkætlanini enn eftir at gjøgnumføra og meta vit framvegis, at okkara upprunaliga ætlan eigur at fáa móguleika at verða gjøgnumførd av okkum. Vit halda ikki at tað er rætt og rímuligt at okkara uppskot og vísjónir bert skulu virka sum hugskotsbanki fyri aðrar.

Sum tað er hugaligt og mennandi at síggja hvussu væleydnaðir Sjómannadagarnir í Klaksvík eru og hvussu Norðuroyggar fjølga um og stuðla okkara høvuðsvinnu, fiskivinnuna. Eisini er áhugavert at síggja hvussu væl Klaksvíkin longu nú dugur at fáa burturúr teimum stóru ferðamannaskipunum sum leggja leiðina handavegin, har grør um gangangi fót.

Tíðanverri er ikki sama entusiasmu í Havn um nakra vinnu. Burtursæð fra skipasmiðuni hjá Mest, Vónini og alingini hjá Gulanum er so at siga ongin framleiðandi vinna eftir í okkara Høvuðsstaði. Eg havi mína dagligu gongd á Vestaru bryggju og líka hugaligt sum tað er at síggja skapandi hendur á Skipasmiðuni og Vónini líka deprimerandi er at síggja tómu bygningarnar hjá Bacalao – havið stendur fult av makreli og sild og vit gera onki í Havnini við hetta

tilfongi, spell. Reiðariðini fæðkast her eisini so tað er sera hugaligt at síggja Enniberg leggja at bryggju úr Barentshavinum, sum oftast fullfermdur.

Sannroynd er at Havnin idag livir av bygdunum og út við 60 % av inntøkunum hjá Tórshavnar Kommunu stava frá almennum lønum Hetta er sera skeiv gongd og verður nýggja Býráðið noytt beinanvegin at orða ein alternativan vinnulívspolitik fyri Havnina, fráfarandi Býráð hevur litið og onki ítøkiligt gjørt á hesum øki.

Allarhelst er fiskivinna sum vit kenna hana eitt farið kapittul hjá Havnina, í lýtuni í hvussu er. Júst sum Tvøroyri nu byrjar at koma fyri seg á framleiðsuøkinum aftaná ein langan dvala so fer Havnin kanska aftur at mennast á hesum øki um nøkur ár.

Vit eru eisini við at gloyma handverkið og eg

frætti at byggifeløg hava torført at fáa lærlingar. Vit mugu fjálga um byggivinnuna í Havn og haldi eg at rættast er at bert byggifeløg í Tórshavn sleppa at bjóða uppá arbeiðir í Havnar Kommunu Vit síggja eisini at so skjott ein kokkur er útlærdur her fer hann at arbeiða í norsku hjálandavinnuni har hann vinnur fleiri ferðir so nogv undir DIS skipanini enn á okkara hotellum og matstovum. Aftur ein gongd sum ikki er til fyrimunar fyri Havnina og mugu vit skapa karmar sum fáa fólk at støðast.

Havnin verður noydd at sasta stórt uppá kreativar vinnur; film, tónleik, gastronomi, gransking, ferðamannavinnu, upplivingar osfrs og at hava teir bestu skúlarnar og besta lestrarumhvørvi í landinum. Upplagt er at fara undir at ein árligan Film Festival í Tórshavn sum skal mennast til at verða tann besti í norður-

høvum. Havstovan skal fáa móguleikar at mennast til eitt Oceanografiskt Institutt og eigur Mest beinanvegin at fara undir nýggja havrannsóknarskipið. Okkara havumhvørv hevur globalan týdning og ein altjóðagerð og akademisk menning av Havstovuni fer at viðføra stóran útlendskan áhuga til gagns fyri føroyska gransking og nýggjar vinnumøguleikar. Tekniski Skúlin eigur at fara undir kokka og tænaraskúla fyri at menna okkara gastronomi og ferðamannavinnu. Froðskaparsetrið skal mennast.

Aftaná at hava forsømt og syltað Musikkúlan í 4 ár er fráfarandi Býráð nú sum valflesk farið at tosa um nýggjan Musikkúla. Tað standa yvir 1.000 børn á bíðilista til at sleppa at spæla í Musikkúlan og fer komandi Býráð at gera henda skúla til veruleika, hetta er eitt av stóru hjartamálunum hjá Tjóðveldisflokkinum.

Tónleikur skal mennast og raðfestast høgt.

Havnin skal gerast okkari “grøni høvuðsstaður” við menning og gransking av alternativari orku við SEV sum flaggskipi.

Tað er so hugaligt at tosa um ígongdsetan, gransking og at vera kreativur osfrs. Til hetta krevst inspiration, hart arbeiði, figging og mennandi karmar og er tað her at Tórshavnar Kommuna við Tjóðveldisleiðslu kan verða við og skal eitt aktivt Tórshavnar Vinnumálaráð setast á stovn sum eisini skal luttaka figgjarliga í nýggjum projektum sum kunnu skapa arbeiðspláss.

Skal Havnin yvirliva skal kreativiteturin og tað skapandi menniskja setast í há-sæti!

Jógvan við Keldu

Politikarar útvega ikki arbeiðspláss

Ein áheitan kann vera til politikarar og ikki minst andstøðupolitikarar: “Haldið fingrarnar burtur frá at gera vinnulívinum og arbeiðsmarknaðinum ónáðir”

“Neyðugt er at útvega fleiri arbeiðspláss, og tað vilja vit skapa”, sæst vanligu frá politikarum. Hesi “slogans” síggjast bæði í Føroyum og í útlondum. Oftast eru andstøðupolitikarar uppaftr meiri mælskir, hesir sum enntá eru bundnir upp í hafti og tí onki klára at gera.

Yvirskriftin er móguliga eitt sindur misvisandi, tí

sjálvandi útvega politikarar arbeiðspláss. Trupulleikin er tó, at arbeiðsplássini teir seta fótur undir, eru bara almenn arbeiðspláss, sum skulu figgjast av privata vinnulívinum. Málið er í stórum rokkið, við at seta nógv fleiri í almenn stórv. Vit síggja eisini skeivu gongdina í Danmark.

Ein heilt annar spurningur, sum kundi trongt til at verið endavendur, sum dagliga verður spurdur, er: “Hvat kunnu vit koma heimaftur til” til heldur at spyrja: “Hvat kunnu vit koma heimaftur við?” – Tí tvingandi neyðugt

verður at stovnseta fleiri privat arbeiðspláss.

Lyfti uttan innihald

Danska stjórnin gav tað lyfti, at teir skuldu syrgja fyri 75 túsund arbeiðsplássum bæði á privata og almenna arbeiðsmarknaðinum við einum “chick-starti”. Seinastu vánirnar frá Nordeaserfrøðingi vísa, at ístaðin fyri at skapa nýggj arbeiðspláss, sær út til 75 túsund arbeiðspláss at verða mist. Her gerst ein negativur munur við 150 túsund stórvum.

Í lýtuni hava Føroyar

tað gott og arbeiðsloysið er lágt. Okkara vinnuføra og vinnulívsføra fólk hava alla æruna av tí. – Ein áheitan kann vera til politikarar og kanska serliga til andstøðupolitikarar: “Haldið fingrarnar burtur frá at gera vinnulívinum og privata arbeiðsmarknaðinum ónáðir.”

Umráðandi at gera gagn heldur enn skaða

Arbeiðið hjá politisku myndugleikunum við serfrøðingum er ofta meiri til skaða enn til gagns. Hesir eru ikki førir fyri at stjórna vinnulívinum og eru heldur

ikki settir til tað. Heldur enn at skapa arbeiðspláss, taka teir grundarlagið undan útbyggingarmóguleikum og stovnan av nýggjum arbeiðsplássum í vinnuni og soleiðis lækka um, heldur enn at hækka vavið av arbeiðsplássum.

So tá politikarar rógva fram undir hugtakið :“Vit ætla okkum at útvega fleiri arbeiðspláss”, er hetta út-søgn uttan nakran veruleika!